

***PLAN ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI
JEZIORKI KOSZTOWSKIE***

Gmina Wysoka

Jeziorki Kosztowskie 2016 rok

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie do Planu rozwoju miejscowości	3
2. Charakterystyka miejscowości	4
3. Inwentaryzacja zasobów służących rozwojowi miejscowości	5
3.1. Zasoby przyrodnicze	5
3.2. Dziedzictwo kulturowe wsi	5
3.3. Infrastruktura techniczna	6
3.4. Infrastruktura społeczna	7
3.5. Kapitał społeczny miejscowości	7
3.6. Gospodarka	7
4. Analiza SWOT	8
4.1. Ocena mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń miejscowości	8
4.2. Wnioski i rekomendacje z analizy SWOT	9
5. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących lokalną społeczność	10
6. Wdrażanie Planu i ocena jego realizacji	11

1. WPROWADZENIE DO PLANU ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI

Miejscowość Jeziorki Kosztowskie jest jedną z 13 wsi ogółem i jedną z 11 wsi sołeckich wchodzących w skład Gminy Wysoka, posiadającej status gminy miejsko – wiejskiej. Gmina położona jest na Wysoczyźnie Krajeńskiej, a administracyjnie – w powiecie pilskim, województwie wielkopolskim. Wraz z kilkoma okolicznymi gminami objęta jest – wyznaczonym przez Plan zagospodarowania przestrzennego województwa – obszarem wspierania rozwoju, jako mającym niekorzystne warunki gospodarowania.

Warunki te nie ulegają poprawie, a wręcz przeciwnie (co potwierdza Strategia województwa wielkopolskiego „Wielkopolska 2020”) obszary te ulegają dalszej marginalizacji wobec centralnej części województwa. W rzeczy samej. Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego (liczba bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym) na koniec 2015 roku wynosił w Gminie 5,4%, podczas gdy w powiecie 4,8%, a w województwie 4,3%. Wskaźnik G – podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca przyjęty w oparciu o sprawozdania z lat ubiegłych przez Ministra Finansów do obliczania subwencji wyrównawczej na 2016 rok wynosi dla Gminy 1.005,75, podczas gdy wskaźnik dla kraju 1.514,27 (wskaźniki dla powiatów i województw nie są publikowane, ale korzystając z metodologii przyjętej dla lokalnych strategii rozwoju można je oszacować na około 1.190 dla powiatu, a dla województwa podobnie, jak na poziomie wskaźnika krajowego).

Gmina Wysoka nie ma strategii rozwoju w formie uchwalonego dokumentu. Nie znaczy to jednak, iż rozwój Gminy ma charakter przypadkowy. Prowadzony jest on w sposób przemyślany. Jego długofalowe cele wytycza Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego¹, kilka miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów odnowy miejscowości przyjętych do realizacji w latach ubiegłych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego identyfikuje nie tylko warunki rozwoju, ale wyznacza cele i najważniejsze obszary działań strategicznych. Gmina ma też opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej².

¹ Dokument przyjęty Uchwałą Rady MiG nr XLVII/291/2010 z dnia 8.09.2010 r., z późniejszymi zmianami, ostatnia z 2016 r.

² Dokument przyjęty Uchwałą Rady MiG nr XIII/58/2015 z dnia 15.10.2015 r.

Plany odnowy miejscowości, podobnie jak niniejszy Plan rozwoju miejscowości, są mini strategiami. Tworzą, wraz z wcześniej wymienionymi dokumentami planistycznymi i z Wieloletnią prognozą finansową Miasta i Gminy³, dobrą podstawę do prowadzenia zintegrowanej, planowej polityki rozwoju. Wszystkie te dokumenty zostały opracowane z udziałem lokalnej społeczności, a potem przyjęte do realizacji stosownymi uchwałami Rady Miasta i Gminy, a niektóre – jak plany odnowy lub plany rozwoju miejscowości – uprzednimi uchwałami zebrań wiejskich. Posiłkując się oceną zasobów wsi i analizą SWOT dokonano podczas tych zebrań ustalenia zadań do realizacji i wytyczone cele do osiągnięcia. Tak więc zapewniono udział mieszkańców w tworzeniu Planu, jego realizacji, a potem ocenie wykonania.

Niniejszy Plan został przyjęty przez Zebranie Wiejskie w dniu 10.06.2016 roku i stanowi załącznik do wniosku Gminy w ubieganiu się o wsparcie inwestycji realizowanych z działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi...” w ramach PROW 2014-2020.

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

Obręb geodezyjny wsi obejmuje 727 ha gruntów. Ludność wsi liczy 403 osoby (5,9% ludności Gminy) zamieszkujące w 119 gospodarstwach domowych.

Jeziorki Kosztowskie są wsią elementarną o funkcji rolniczo – usługowej. Rozlokowana jest ona przy skrzyżowaniu dróg powiatowych umożliwiających dostęp do siedziby władz gminy (miasta Wysoka) oraz do drogi krajowej nr 10 relacji Szczecin – Piła – Bydgoszcz – Toruń – Płońsk k. Warszawy.

Wieś istnieje od 1378 roku i była własnością kolejnych rodów począwszy od Smoguleckich, a skończywszy na niemieckim kolonście Bentnerze, który odkupił ją na przełomie XIX i XX wieku od Sikorskich. Majątek został rozparcelowany w 1937 roku, a po II wojnie światowej na części gruntów powstała Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna funkcjonująca do dziś.

Wieś należy do parafii w Kosztowie, a jedno z jej wybudowań do parafii w Wysokiej.

Wieś ma charakter wieloulicówki z dwoma wybudowaniami zagrodowymi ulokowanymi przy drogach dojazdowych do wsi. Brak we wsi wyraźnej dominanty przestrzennej. W strefach historycznych założeń układ ruralistyczny objęty jest ochroną konserwatorską.

³ Dokument przyjęty Uchwałą Rady MiG nr XVII/84/2015

Stan ładu przestrzennego wsi jest zadowalający, a jej obszary predestynowane są do dalszej zabudowy poprzez adaptację i porządkowanie terenu z dopuszczeniem plombowych uzupełnień, zachowania regionalnego charakteru zabudowy (kalenicowej, jednokondygnacyjnej) i po pełnym uprzednim wyposażeniu w infrastrukturę techniczną tych obszarów.

3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ROZWOJOWI MIEJSCOWOŚCI

3.1. Zasoby przyrodnicze

Głównym zasobem przyrodniczym są żyzne gleby, jedne z najlepszych w podregionie pilskim. Wykazują one dużą przydatność rolniczą. Są to bowiem gleby kompleksu pszenego bardzo dobrego i dobrego, a tylko w niektórych konturach – kompleksu pszenno – żytniego. Udają się na nich najbardziej wymagające rośliny. Dużą powierzchnię, bo ponad 200 ha, zajmują uprawy sadownicze. Jakość gleb przesądza o typowo rolniczym charakterze wsi. We wsi i jej otoczeniu są 3 małe jeziora stanowiące własność prywatną (2 Spółdzielni i 1 osoby fizycznej).

Mikroklimat jest tu chłodniejszy niż w ciepłej Dzielnicy Środkowo Polskiej, ale cieplejszy niż w Dzielnicy Pomorskiej. Lato stosunkowo krótkie, zima dłuższa. Opady zmienne. Najwięcej w lipcu, najmniej w lutym. Wiatry w większości zachodnie, zimą najsilniejsze. Zaleganie pokrywy śnieżnej krótkie (40 – 50 dni).

3.2. Dziedzictwo kulturowe wsi

obejmuje chronione przepisami następujące układy ruralistyczne i obiekty:

- 1) Układ ruralistyczny w strefach historycznych założeń;
- 2) Powstały w drugiej połowie XIX wieku zespół dworsko – parkowy z kaplicą grobową. Do dziś ostał się jedynie 6-cio hektarowy park z kaplicą. Na fundamentach dworu w latach 50-tych XX wieku wybudowano piętrowy budynek (dziś własność RSP);
- 3) Budynek nr 6 dawniejszej szkoły (dziś m.in. świetlicy wiejskiej) z 1990 roku;
- 4) Domy murowane: nr 12 z 1900 roku i nr 14 z drugiej połowy XIX wieku;
- 5) Cmentarz ewangelicko – augsburski z przełomu XIX i XX wieku (nieczynny);

- 6) Kilkanaście stanowisk archeologicznych;
- 7) Tor wąskotorowej Wyrzyskiej Kolejki Powiatowej, wybudowany w 1895 roku, a wydłużony w 1919 roku do 152 km. Stał się wówczas najdłuższą linią wąskotorową pod zaborem pruskim. Dziś linia ta ma jedynie znaczenie turystyczne, dawniej służyła do przewozu ziemiopłodów, w tym buraków cukrowych.

3.3. Infrastruktura techniczna

- 1) Drogi powiatowe i gminne tworzą sieć połączeń Jeziorek z siedzibą władz Gminy Wysoka (poprzez Młotkowo) oraz dwa połączenia z drogą krajową nr 10 poprzez Kosztowo i poprzez Niezychowo, wiodącą w jedną stronę do Piły – siedziby władz powiatu, a w drugą – do Wyrzyska i Bydgoszczy. Przez miejscowość wiedzie wspomniany wcześniej wąskotorowy szlak Wyrzyskiej Kolejki Powiatowej, prowadzący z Białośliwia, gdzie jest jej dworzec główny do Czajcza, gdzie rozgałęzia się do Wysokiej i Łobżenicy. Wykorzystywany jest on do przewozów turystycznych.

Tor kolejki wąskotorowej

- 2) Wieś wyposażona jest w sieci: elektryczną, telefoniczną, wodociągową, gazową. Brak sieci kanalizacyjnej uniemożliwia zachowanie czystości wód i dalszą rozbudowę wsi. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nakazuje sukcesywne porządkowanie gospodarki ściekowej w całej gminie polegającej na zbieraniu i oczyszczaniu ścieków sanitarnych. Obecnie są one odprowadzane do szamb bądź do przydomowych oczyszczalni ścieków.
- 3) System cieków wodnych / rowów zapewnia odprowadzanie wód ze wsi i pól do Strugi Białośliwskiej i dalej do Noteci.

3.4. Infrastrukturę społeczną tworzą:

światlica wiejska z toaletami, ale bez zaplecza, urządzona na bazie byłej szkoły, boisko sportowe z placem zabaw, dobrze utrzymane, ale bez szatni i podstawowego zaplecza socjalnego, remiza strażacka. We wsi jest także sklep, będący doraźnym, przypadkowym miejscem spotkań mieszkańców.

Światlica wiejska

Remiza strażacka

3.5. Kapitał społeczny miejscowości

czyli zdolność mieszkańców do współpracy, mobilizowania się i łączenia zasobów dla osiągnięcia wspólnie obranych celów współtworzą: Sołtys i Rada Sołecka, Koło Gospodyń Wiejskich i Ochotnicza Straż Pożarna. Organizacje te podejmują działania – w zakresie na jakie pozwala im skromne zaplecze materialne – ożywiają społeczność lokalną. Mają one charakter społeczny, kulturalny, sportowo – rekreacyjny, integracyjny. Jednoczy to, jako tako, mieszkańców, wzbogaca życie wsi i zapewnia minimum komfortu zamieszkania. Wymienione organizacje deklarują swój udział w pracach na rzecz rozwoju wsi. Udział deklarują też niezrzeszeni mieszkańcy wsi i przedstawiciele Rady Parafialnej.

3.6. Gospodarka

Dominującą formą gospodarowania we wsi jest rolnictwo uprawiane przez gospodarstwa rodzinne, z których kilkanaście ma powierzchnię gruntów większą niż 15 ha, co zapewnia utrzymanie rodziny oraz przez Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną, dysponującą w obrębie geodezyjnym wsi około 300 ha ziemi. Wśród upraw dominują zboża, głównie pszenica, rzepak, buraki cukrowe, sady.

4. ANALIZA SWOT

4.1. Ocena mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń miejscowości

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">CZYNNIKI WEWNĘTRZNE (na które wieś może mieć wpływ)</p> <p style="text-align: center;">→</p>	<p style="text-align: center;">MOCNE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> – czyste powietrze zapewniające mieszkańcom zdrowe warunki życia; – żyzne gleby umożliwiające uprawę bardziej dochodowych roślin polowych i sadowniczych; – dość dobre położenie względem dróg, w tym względem drogi krajowej; – wyposażenie wsi w infrastrukturę elektryczną, teleinformatyczną, wodociągową, gazową i sieć turystycznej kolejki wąskotorowej; – dobrze utrzymane boisko sportowe i plac zabaw, ale z brakującym zapleczem socjalnym. 	<p style="text-align: center;">SŁABE STRONY</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak sieci kanalizacji sanitarnej; – brak chodników przy drodze powiatowej; – brak utwardzonej drogi do gospodarstw rolnych położonych na wybudowaniu (poza wsią centralną); – mało organizacji pozarządowych integrujących lokalną społeczność i umożliwiających pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój wsi i uatrakcyjnienie w niej życia; – niemożliwość korzystania dla celów rekreacyjnych z pobliskich jezior stanowiących własność prywatną; – brak we wsi otwartej przestrzeni wspólnej (nie licząc boiska i placu zabaw) sprzyjającej nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na położenie, cechy funkcjonalne itp.; – niechęć lub krytyczny stosunek niektórych mieszkańców do inicjatyw podejmowanych przez organizacje społeczne, co owocuje zanikaniem lub ograniczaniem społecznej działalności; – brak zaplecza socjalnego dla obiektów sportowo-rekreacyjnych i społecznych.
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE (na które wieś nie ma wpływu)</p> <p style="text-align: center;">→</p>	<p style="text-align: center;">SZANSE</p> <ul style="list-style-type: none"> – dostęp do środków zewnętrznych umożliwiających: <ol style="list-style-type: none"> a) inwestowanie przez Gminę i Sołectwo w podstawową i uzupełniającą infrastrukturę b) prowadzenie przez Sołectwo, organizacje pozarządowe z udziałem mieszkańców różnorodnej działalności w sferze społecznej, kulturalnej, rekreacyjno-sportowej i prozdrowotnej; – stałe pogłębianie współpracy między władzami samorządowymi Powiatu, Gminy i LGD, a mieszkańcami wsi. 	<p style="text-align: center;">ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> – marginalizacja obszarów północnej Wielkopolski, w tym gminy i wsi wobec centralnej części województwa; – migracja młodych ludzi poza wieś; – brak zaplecza przetwórczego, trudności ze zbytem produktów rolniczych, w tym sadowniczych.
	<p>↑</p> <p>CZYNNIKI POZYTYWNE</p>	<p>↑</p> <p>CZYNNIKI NEGATYWNE</p>

4.2. Wnioski i rekomendacje z analizy SWOT

- 1) Występuje potrzeba budowy kanalizacji sanitarnej poprawiającej komfort życia mieszkańców, umożliwiającej dalszą zabudowę wsi, chroniącej czystość wód;
- 2) Istnieje konieczność stworzenia warunków materialnych umożliwiających ożywienie działalności społecznej wsi poprzez budowę zaplecza socjalno – gospodarczego dla mieszkańców wsi dostępnego podczas korzystania z infrastruktury rekreacyjnej (boiska sportowego, wiaty, placu zabaw itd.);
- 3) Zachodzi konieczność:
 - a) Aktywizacji lokalnej społeczności w zakresie:
 - uczestnictwa w rozbudowie małej infrastruktury,
 - organizacji imprez integracyjnych, kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i innych,
 - celebrowania tradycji wiejskiej,
 - pozyskiwania środków zewnętrznych;
 - b) Udzielania przez Urząd Miasta i Gminy oraz Biuro LGD pomocy w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na podejmowane przez Sołectwo i wiejskie organizacje społeczne bądź parafie inicjatywy, przy zapewnieniu niewielkich wkładów własnych, w tym niepieniężnych.

5. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH LOKALNĄ SPOŁECZNOŚĆ

Cel główny Planu rozwoju miejscowości	Cele szczegółowe, które zamierza się osiągnąć poprzez realizację projektów lub przedsięwzięć aktywizujących społeczność wsi	Projekty / przedsięwzięcia			Uwagi	
		Nazwa projektu / przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe nakłady i źródła finansowania		Spodziewane lata realizacji
Poprawienie komfortu i jakości życia we wsi wspierane udziałem własnym Sołectwa, Organizacji pozarządowych i mieszkańców	1. Poprawienie warunków bytowych mieszkańców wsi i ochrona czystości wód	1. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej *	Gmina	2 mln zł * Gmina + środki PROW	2016 – 2018	Organizacje pozarządowe mogą ubiegać się nie tylko o środki z LGD, ale także z Urzędu Marszałkowskiego w ramach konkursu pod nazwą „Nasza wieś naszą wspólną sprawą”, a Sołectwa reprezentowane przez Gminę w konkursach „Odnowa wsi szansą dla aktywnych sołectw” lub „Pięknieje wielkopolska wieś”.
	2. Poprawienie mieszkańcom warunków do korzystania z infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	2. Adaptacja części budynku remizy OSP na ogólnodostępne pomiesz-czenia dla mieszkańców, w tym m.in. dla użytkowników boiska sportowego, placu zabaw i rekreacji, wiaty rekreacyjnej	OSP	30 tys. zł 95 % LGD 5 % OSP i mieszkańcy	2017 – 2018	
	3. Aktywizowanie i integrowanie mieszkańców	3. Parafiada – Festyn Rodzinny	Parafia + KGW	15 tys. zł Parafia + KGW i mieszkańcy 5%, LGD 95 %	2018	
	4. Poprawienie integracji mieszkańców poprzez zwiększenie dostępności do infrastruktury rekreacyjnej	4. Budowa wiaty rekreacyjnej dla mieszkańców	Sołectwo	30 tys. zł Sołectwo reprezentowane przez Gminę 36,37 %, LGD 63,63 %	2019 – 2020	
	5. Aktywizowanie i integrowanie mieszkańców, promocja miejscowości	5. Festyn kulturalno – sportowo – rekreacyjny	OSP + KGW	10 tys. zł Urz. Marsz. „Nasza wieś naszą wspólną sprawą” 80%, OSP + KGW i mieszkańcy 20%	2020	

* Projekt będzie realizowany w ramach większego przedsięwzięcia inwestycyjnego p.n. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Jeziorki Koszt. wraz z budową sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Mościska”.

* Szacunkowe nakłady dotyczą budowy kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Jeziorki Kosztowskie. Wartość całego ww. projektu szacuje się na kwotę ok. 4,4 mln zł.

6. WDRAŻANIE PLANU I OCENA JEGO REALIZACJI

Rozwój wsi jest procesem wieloletnim i wielozadaniowym. Wymagać więc będzie respektowania dokonanych ustaleń i koordynowania ich realizacji.

Zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące ludność będą współfinansowane różnymi środkami finansowymi. Budowa sieci kanalizacyjnej koordynowana będzie i finansowana przez Gminę przy udziale środków PROW 2014-2020. Realizacja pozostałych zadań współfinansowana będzie ze środków PROW 2014-2020 dysponowanych przez Lokalną Grupę Działania, bądź z funduszy własnych Samorządu Wojewódzkiego i wymagać będzie koordynacji ze strony Sołtysa i Rady Sołeckiej. Środki – jak to opisano w „Uwagach” tabeli w punkcie 5 - dostępne są w LGD oraz w ramach konkursów organizowanych przez Urząd Marszałkowski w Poznaniu dla Sołectw i Organizacji pozarządowych na: upiększanie i odnowę wsi, imprezy: społeczne, kulturalne, sportowe, rekreacyjne itp., zagospodarowanie przestrzeni publicznej, zakup towarów służących kultywowaniu lokalnych tradycji, rozwój małej infrastruktury służącej wsi, zachowanie i odtwarzanie dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego, na szkolenia, warsztaty itd.. W pozyskiwanie tych środków zaangażuje się miejscowa OSP, a w pomoc organizacyjną przy ich zagospodarowaniu – KGW. Wszyscy zaś mieszkańcy zapewnią wkład własny wymagany przy współfinansowaniu zadań z funduszy zewnętrznych. Wkład ten może polegać na pracy własnej mieszkańców, której wartość wyceniona w pieniądzu wynosi co najmniej 5% kosztów realizacyjnych zadania / przedsięwzięcia (w przypadku współfinansowania ze strony LGD) do 20% przy współfinansowaniu z funduszy własnych Samorządu Wojewódzkiego.

Wszystko to, co opisano wyżej dotyczy sytuacji, gdy o środki ubiegać się będą organizacje pozarządowe, jak OSP.

W przypadku, gdy o środki zewnętrzne za pośrednictwem Gminy ubiegać się będzie w Samorządzie Wojewódzkim Sołectwo wkład własny pochodzić będzie w części z Funduszu Sołeckiego, a w części stanowić będzie wkład pracy własnej mieszkańców.

Na wsi nie jest potrzebny monitoring postępu prac, każdy mieszkaniec bowiem widzi, co się we wsi dzieje i czy jest realizowane to, co założono.

Ocena realizacji Planu będzie dokonywana przez Radę Sołecką corocznie na podstawie oglądu realizowanych prac, a w okresach dłuższych przez Zebranie Wiejskie.

Plan rozwoju powinien być stale dostępny dla mieszkańców. Odpowiednią formą do tego mogą być zebrania wiejskie, prezentacja w telewizji, w Internecie, w prasie itd..

Końcowa ocena realizacji powinna być dokonana po 2020 roku.